

การปฏิรูปหน่วยงานส่งเสริมการลงทุน AEC

ยุทธศักดิ์ टनाสวัสดิ์

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ในช่วงที่ผ่านมา หน่วยงานส่งเสริมการลงทุนของ AEC ได้มีความพยายามปรับปรุงทั้งโครงสร้างและนโยบายส่งเสริมการลงทุน เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากการแข่งขันเพื่อชักจูงการลงทุนเป็นไปอย่างเข้มข้นยิ่งขึ้น โดยเฉพาะสถานการณ์ปัจจุบันที่เศรษฐกิจการลงทุนของโลกมีแนวโน้มอ่อนตัวลง

สำหรับหน่วยงานแรก คือ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ปัจจุบันกำลังอยู่ระหว่างปรับปรุงยุทธศาสตร์และนโยบายส่งเสริมการลงทุนครั้งใหญ่ เพื่อชักจูงให้มีการลงทุนกิจการที่ใช้เทคโนโลยี ทักษะ นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น รวมถึงก้าวไปสู่เศรษฐกิจอุตสาหกรรมสีเขียวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ส่วนกระทรวงวางแผนและการลงทุนของเวียดนาม ซึ่งนับเป็นหน่วยงานส่งเสริมการลงทุนของเวียดนาม ได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์ส่งเสริมการลงทุนครั้งใหญ่เมื่อกลางปี 2556 โดยให้สิทธิและประโยชน์เพิ่มขึ้น รวมถึงให้สิทธิและประโยชน์ครอบคลุมถึงโครงการขยายกิจการด้วย จากเดิมครอบคลุมเฉพาะโครงการลงทุนใหม่เท่านั้น ทำให้ปัจจุบันเวียดนามกลายเป็นประเทศเนื้อหอมด้านการลงทุนอีกครั้งหนึ่ง โดยเฉพาะในด้านอิเล็กทรอนิกส์ ปิโตรเคมี และสินค้าอุปโภคบริโภค ภายหลังจากเดิมเมื่อปี 2551 ที่เวียดนามได้ปรับลดสิทธิและประโยชน์ลงอย่างมาก ส่งผลกระทบทำให้ได้รับความสนใจด้านการลงทุนลดลง

ยิ่งไปกว่านั้น เวียดนามยังได้ปรับปรุงอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นการทั่วไปครั้งใหญ่ โดยสมาชิกแห่งชาติเห็นชอบให้ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลลงจาก 25% ในปัจจุบัน เหลือ 22% นับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2557 เป็นต้นไป และลดลงอีกเหลือ 20% นับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2559 ซึ่งปัจจุบันไทยกำหนดที่ระดับ 20% ทำให้อัตราภาษีเงินได้ของเวียดนามใกล้เคียงกับไทยมากขึ้นในปีหน้า และลดลงเท่ากับไทยในอีก 2 ปีข้างหน้า นอกจากนี้ ยังมีแนวโน้มสูงที่เวียดนามจะเปิดเสรีให้ต่างชาติมาทำธุรกิจอสังหาริมทรัพย์มากขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาที่ภาคอสังหาริมทรัพย์ซบเซาลงในช่วงที่ผ่านมา

ขณะที่หน่วยงานพัฒนาการลงทุนของมาเลเซีย (MIDA) ในสังกัดกระทรวงการค้าระหว่างประเทศและอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นหน่วยงานส่งเสริมการลงทุน ได้ปรับปรุงโครงสร้างองค์กรครั้งใหญ่เช่นเดียวกัน โดยช่วง 1 – 2 ปีที่ผ่านมา ได้จัดตั้งกองส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศขึ้นจากเดิมที่เป็นเพียงแค่ระดับแผนก ล่าสุดเมื่อเดือนกันยายน 2556 ได้จัดตั้งกองบริหารบุคลากรที่มีความรู้สำหรับอุตสาหกรรม (Industry Talent Management Division) เพื่อให้บริการช่วยเหลือบริษัทในมาเลเซียในการจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถมาทำงาน เนื่องจากเศรษฐกิจการลงทุนในปัจจุบันนั้น บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถนับเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจ

สำหรับอินโดนีเซีย หน่วยงานส่งเสริมการลงทุนของประเทศ คือ คณะกรรมการประสานงานการลงทุนของประเทศอินโดนีเซีย หรือ Indonesian Investment Coordinating Board (Badan Koordinasi Peranaman Modal - BKPM) เดิมเป็นหน่วยราชการสังกัดกระทรวงการค้า แต่เมื่อปี 2550 ได้แยกออกมาเป็นหน่วยงานอิสระขึ้นตรงต่อประธานาธิบดี สำหรับผู้บริหารจัดการแท้จริงที่ทำงานเต็มเวลา คือ ประธานกรรมการของหน่วยงาน BKPM ไม่ได้เป็นตำแหน่งเลขาธิการเหมือนกับกรณีของไทยแต่อย่างใด โดยเป็นตำแหน่งทางการเมืองมีฐานะเทียบเท่ารัฐมนตรี เพื่อให้การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องง่ายขึ้น

รัฐบาลมักตั้งบุคคลที่มีความรู้ความสามารถมาดำรงตำแหน่งประธานกรรมการของ BKPM โดยมักเป็นตำแหน่ง เริ่มต้นก่อนที่จะย้ายไปดำรงตำแหน่งอื่นในเวลาต่อมา เป็นต้นว่า นาย Gita Wirjawan อดีตผู้บริหารธนาคาร JP Morgan ได้รับแต่งตั้งเป็นประธาน BKPM คนก่อนหน้านี้ ต่อมาย้ายไปดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการค้า

ขณะที่ ดร. Muhammad Chatib Basri เดิมเป็นอาจารย์อาวุโสแห่งคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่ง อินโดนีเซีย ได้ดำรงตำแหน่งประธาน BKPM คนล่าสุด แม้ต่อมาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง แต่ยังคงรักษาการตำแหน่งประธาน BKPM เป็นการชั่วคราวต่อไประยะหนึ่ง

เป็นที่น่าสังเกตว่าในช่วง 3 – 4 ปี ที่ผ่านมา หน่วยงาน BKPM ได้มีการปรับปรุงหน่วยงานครั้งใหญ่เพื่อเพิ่มคุณภาพ การให้บริการแก่นักลงทุน ทั้งในด้านความเร็วและความโปร่งใส ขณะเดียวกันได้ปรับปรุงสิทธิและประโยชน์ให้สูงขึ้น โดยเดิมอินโดนีเซียได้ยกเลิกการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล แต่ล่าสุดกระทรวงการคลังได้ออกประกาศกฎกระทรวงหมายเลข 130/PMK.011/2011 ว่าด้วยการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2554 กำหนดยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล อีกครั้งหนึ่งเป็นเวลา 5 – 10 ปี และสามารถอนุมัติลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลกึ่งหนึ่งเพิ่มเติมอีกเป็นเวลา 2 ปี แก่ธุรกิจที่ เสริมสร้างความเข้มแข็งทั้งในส่วนมูลค่าเชิงยุทธศาสตร์และผลประโยชน์ของประเทศ

การปรับปรุงหลักเกณฑ์ส่งเสริมการลงทุนของหลายประเทศใน AEC ในระยะที่ผ่านมา นับเป็นเรื่องที่ไทยต้องติดตาม อย่างใกล้ชิด เนื่องจากการแข่งขันชักจูงการลงทุนนับวันจะยิ่งทวีความเข้มข้นมากยิ่งขึ้น เราจะต้องปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นที่น่าสนใจลงทุนทัดเทียมกับคู่แข่ง

บทความตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ฉบับวันที่ 29 ตุลาคม 2556